

Cvičení – jména

SUBSTANTIVA A ADJEKTIVA

1. Určete pád uvedených spojení. Je-li více možností, uveďte je.

- hostis malī, hostēs malī, hostis malus, hostī malō, hoste malō, hostis male, hostēs malōs, hostium malōrum
- soror nostra, sorōrī nostrae, sorōrēs nostrae, sorōris nostrae, sorōrēs nostrās
- cōnsilia bona, industria parva
- poēta Rōmāne, poēta noster, poēta sapiēns, poētae nostrō, poētae sapientis, poētae sapientēs, poētās sapientēs
- hominum fortium, gentium audācium, negōtium necessārium, senātum potentem, magistrātuum fortium, virum iūstum
- diē brevī, diē brevis, diē clārō, reī facilis, reī clārae, rēs facilēs, rēs clārās
- manūs dextrae, manūs dextrās, mōtūs celeris, mōtum celerem, mōtūs celerēs

2. Převeďte do opačného čísla. Je-li více možností, uveďte je.

puerī dīligentis	puerī dīligentēs
nōmina clāra	animālia celeria
hostibus perīculōsīs	rēbus ūtilibus
hominī trīstī	virō trīstī
montis altī	montēs altī
vītās brevēs	cornua ācria

3. Dejte adjektivum do správného tvaru. Je-li více možností, uveďte je.

vītae (<i>brevis</i>)	litterās (<i>brevis</i>)
iūris (<i>Rōmānus</i>)	iūs (<i>civīlis</i>)
puellā (<i>fēlīx</i>)	frātrem (<i>tuus</i>)
magistrātūs (<i>bonus</i>)	magistrātūs (<i>ūtilis</i>)
mulier (<i>ācer</i>)	tempus (<i>celer</i>)
mendācia (<i>turpis</i>)	hominī (<i>novus</i>)

4. Vytvořte požadované pády

scrīptor, noster (abl. sg.)	agricola, dīligēns (gen. pl.)
genus, nōbilis (nom. pl.)	morbus, gravis (abl. pl.)
rēs, difficilis (dat. sg.)	sēnsus, commūnis (abl. sg.)
carmen, clārus (ak. sg.)	rēx, iūstus (vok. sg.)
pāx, aequus (gen. sg.)	diēs, omnis (dat. pl.)
tyrannus, potēns (nom. pl.)	nāvis, longus (ak. sg.)
īnfāns, parvus (ak. pl.)	

PARTICIPIA

5. Vytvořte participium prězentu, perfekta a futura a dejte je do správněho tvaru

	ptc. prězentu aktiva	ptc. perfekta pasiva	ptc. futura aktiva
puer (<i>scrībere</i>)			
dominī (<i>monēre</i>)			
duce (<i>hortārī</i>)			
hominum (<i>audīre</i>)			
cōsulī (<i>interrogāre</i>)			
mulieris (<i>abesse</i>)			
virīs (<i>loquī</i>)			
patrem (<i>dīcere</i>)			
prīncipēs (<i>corrumpere</i>)			

6. Přeložte participium vedlejší větou

1. Magistrī discipulōs industriē **labōrantēs** laudant.
2. Magistrī discipulōs industriē **labōrantēs** laudābant.
3. Magistrī discipulōs industriē **labōrantēs** laudābunt.
4. Servī Graecā linguā **loquentēs** filiōs Rōmānōrum nōbīlium docēbant.
5. Dux mīlitibus Rōmānīs prō castrīs **pugnantibus** auxiliū mittēbat.
6. Discipulī ā magistrō **interrogātī** saepe nōn respondent.
7. Discipulī magistrō eōs **interrogantī** saepe nōn respondent.
8. Custōdēs lēgātōs ad urbem **venientēs** vīdērunt.
9. Hostēs in bellō **captī** Rōmam dūcuntur.
10. In urbe **dēlētā** hominēs vīvere nōn possunt.
11. Verba imprūdentē **dicta** multīs nocēre possunt.
12. Hominēs multīs linguīs **loquentēs** admīrāmur.
13. Prīncipēs bellum **gestūrī** orāculum (*orāculum, ī, n. „věštírna“*) cōnsuluērunt.

ADVERBIA

7. Vytvořte adverbia

iūstus, longus, ūtilis, līber, bonus, celer, multus, cārus, facilis, sapiēns

STUPŇOVÁNÍ ADJEKTIV A ADVERBIÍ

8. Vystupňujte adjektiva a adverbia

pozitiv	komparativ	superlativ
puella fēlix		
carmen pulchrum		
cīvis probus		
mulier bona		
labor difficilis		
dīligenter		
miserē		
male		

9. Vystupňujte adjektiva ve uvedeném pádě

pozitiv	komparativ	superlativ
nāvem celerem		
urbium magnārum		
cōnsule prūdentī		
reī difficilis		
genera nōbilia		
exemplum breve		
oppidum parvum		
hominēs pigrōs		
philosophī industriī		

10. Doplňte do věty srovnání a přeložte

- Equus est celerior (*homō*) _____ .
- Facta (*verba*) _____ difficiliōra sunt.
- Tarquinius Superbus crūdēlissimus (*regēs Rōmānī*) _____ fuit.
- Ennius erat maior nātū (*Plautus et Naevius*) _____. (podle Cic. *Tusc.* 1, 1, 3)
- Dolor animī gravior est (*dolor corporis*) _____. (podle Publil. *sent.* D 21)
- Quem stultissimum (*omnēs*) _____ putās?
- Iuvenēs fortiōrēs, sed nōn sapientiōrēs (*senēs*) _____ esse solent.
- Cicero optimus (*ōrātōrēs Rōmānī*) _____ putābātur.
- Cōnsilia tua clāriōra sunt (*lūx*) _____ .
- Quam urbem sordidissimam (*urbēs Italiae*) _____ putās?
- Nihil est peius (*ignāvia, ae, f. „zahálka“ et avāritia, ae, f. „hrabivost“*) _____ .

GERUNDIUM

11. Přeložte

- Imperātōrī potestās pugnandī data est.
- Eam rem dīcendō explicāre nōn possem.
- Habēmus satis (*dost*) temporis ad cōgitandum. (Cic. *Att.* 12, 27, 3)
- Catō autem et scrībendō adfuit et ad mē dē sententiā suā iūcundissimās litterās mīsīt. (Cic. *Att.* 7, 1, 7)
- Ego ā cōnsiliō fugiendī absum. (podle Cic. *Att.* 7, 24, 8).
- Is fuit mediocris in dīcendō, doctissimus in disputandō. (Cic. *Brut.* 117)
- Appāret (*je zjevné*) nōs ad agendum esse nātōs. (podle Cic. *fin.* 5, 21, 58)

12. Doplňte gerundium ve správném pádě a přeložte

- Virtūtēs cernuntur in (*agere*) _____. (podle Cic. *part.* 78)
- Occāsio (*fugere*) _____ incolīs urbis data est.
- (*Interrogāre*) _____ multa discere potes.
- Ad (*resistere*) _____ mē parō. (Cic. *Att.* 2, 21, 6)
- Dē meīs maiōribus facultās (*možnost*) (*dīcere*) _____ mihi nōn datur. (podle Cic. *leg. agr.* 2, 1)
- Nōs ad (*audīre*) _____ parātī sumus. (Cic. *Tusc.* 1, 9, 17)